

**VI MIĘDZYNARODOWE
BIENNALE
PLAKATU
WARSZAWA 1976**

**VIe BIENNALE
INTERNATIONALE
DE L'AFFICHE
VARSOVIE 1976**

VI Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie jest swoim jubileuszem tej imprezy: to dziesięć lat temu, w roku 1966, spotkały się po raz pierwszy na I Biennale warszawskim dzieła sztuki plakatowej artystów z całego niemal świata, dając początek konfrontacji artystycznej, której pozycja wśród innych międzynarodowych spotkań tego rodzaju wydaje się dzisiaj ugruntowana i niepodważalna. Można powiedzieć to dzisiaj z tym większą pewnością, że właśnie obecnie, VI Międzynarodowe Biennale Plakatu zgromadziło najwięcej zgłoszeń spośród wszystkich dotychczasowych, osiągnąjąc liczbę około trzech tysięcy nadesłanych prac. Nie wszystkie one, rzecz jasna, mogły znaleźć się w salach warszawskiej Zachęty, ale ich ilość jest wymownym świadectwem zainteresowania i rangi, jaką zdobyło sobie Biennale warszawskie w międzynarodowym świecie sztuki.

Początkom tej konfrontacji, przed dziesięciu laty, towarzyszyły wahania i niepewność: czy Biennale stanie się rzeczywistym odbiciem wszystkiego, co ważne w sztuce plakatu na świecie? czy zdobędzie należyty rangę? czy wreszcie sama sztuka plakatu nie chyli się do upadku wobec nacisku nowych form komunikacji masowej, przede wszystkim zaś telewizji?

Odpowiedzią na te wątpliwości był wówczas jedynie entuzjazm jego projektodawców i organizatorów, a przede wszystkim zapal, wola i niepohamowany optymizm jednego Człowieka, o którym można powiedzieć bez żadnej przesady, że warszawskie Biennale jest Jego dziełem i który przez dziesięć lat kierował jego pracami – profesora Józefa Mroszczaka.

Profesora Józefa Mroszczaka nie ma już między nami. Zmarł nagle, wśród codziennej, wyczerpanej aktywności. Zanim odszedł zdążył jeszcze określić główny zarys obecnego, VI Biennale, pod Jego przewodnictwem odbywały się pierwsze posiedzenia Komitetu Organizacyjnego, przy Jego udziale ustalono temat specjalnego konkursu VI Biennale, którym stało się hasło „Habitat”.

We wstępie do katalogu I Międzynarodowego Biennale Plakatu Józef Mroszczak pisał:

„Plakat – skromny przedmiot naszego zainteresowania – stanowić ma odbicie tego wszystkiego, co się zmienia, odbicie bieżącej chwili. Warto więc zadać pytanie, czy nie znalazł się czasem na rozdźwięku? Czy nie stoi przed problemem nadążania lub nienadążania za życiem?”

Wróćmy do dwóch generalnych kryteriów – wartości artystycznej i użytkowej. Tylko drogą konfrontacji dzieł, dokonanej według tych dwóch kryteriów wartości, możemy odpowiedzieć na tak postawione pytania. Konkretna analiza pozwoli ocenić, jak plakat wytrzymuje wycisk z czasem i w jaki sposób realizuje zamówienie wciąż zmieniającej się rzeczywistości. Sądząc, że właśnie z potrzebą analizy i oceny zrodziła się myśl zorganizowania naszej wielkiej imprezy: Międzynarodowego Biennale Plakatu w Warszawie.”

Tenue à Varsovie, la Ve Biennale Internationale de l’Affiche constitue une date anniversaire. En effet, il y a dix ans, en 1966, la I Biennale de Varsovie avait donné lieu à un vaste concours d’affiches artistiques envoyées du monde entier, concours qui est à l’origine des confrontations dont la position, parmi les autres rencontres de ce genre, semble aujourd’hui inaltérable.

Ceci paraît d’autant plus vrai que la Ve Biennale Internationale de l’Affiche a réuni le plus grand nombre de participants représentés au total par environ trois mille oeuvres. Il est évident que ces oeuvres n’ont pu toutes être exposées dans les salons de la Galerie Zachęta, mais leur nombre constitue un témoignage fort éloquent de l’intérêt porté aux Biennales varsoviennes, par le monde artistique international.

A leurs débuts d’il y a dix ans, ces confrontations étaient empreintes d’hésitations. On se demandait alors si la Biennale deviendrait effectivement un reflet fidèle de tout ce qui est important dans l’art mondial de l’affiche, si elle parviendrait à acquérir un rang honorable, si enfin l’art de l’affiche, en tant que tel, ne s’acheminerait pas vers son déclin à la suite de l’avènement de nouvelles formes de mass médias et notamment de la télévision.

La réponse à toutes ces questions ne pouvait être trouvée alors que dans l’enthousiasme des promoteurs et des organisateurs des Biennales en question, et en premier lieu, dans l’ardeur, la volonté et l’optimisme inaltérable d’un homme, de grande énergie, le professeur Józef Mroszczak qui pendant dix ans a assumé la direction de cette manifestation qui demeure, sans contredit, son oeuvre maîtresse.

Le professeur Józef Mroszczak n’est plus parmi nous. Une mort subite a coupé la trame de sa vie active marquée par un travail intense, plein d’ardeur. Il nous a quitté en nous laissant l’esquisse du programme de l’actuelle Ve Biennale. En effet, c’est sous sa direction que se sont tenues les premières réunions du Comité d’Organisation et c’est avec sa participation qu’a été établi le thème du concours de la Ve Biennale, inclus dans le mot d’ordre „Habitat”.

Dans l’introduction du catalogue de la I Biennale Internationale de l’Affiche, le professeur Józef Mroszczak écrivait:

„Simple objet de notre intérêt, l’affiche doit être le reflet de tout ce qui change, le reflet des faits divers dans notre réalité. Il faudrait peut-être poser la question: est-elle dans la bonne voie? Suit-elle la voie ou reste-t-elle en arrière?”

Revenons à nos deux critères généraux – valeur artistique et valeur utilitaire. C’est seulement par voie de confrontation des oeuvres, confrontation effectuée d’après ces deux critères que nous pouvons répondre aux questions posées. Une analyse concrète permettra à une évaluation: comment l’affiche tient-elle pied à la course avec le temps et de quelle manière elle réalise la commande de la réalité contemporaine qui change continuellement. Il semble que notre projet d’organiser la grande entreprise de la Biennale Internationale de l’Affiche à Varsovie est né du besoin d’une telle analyse et d’une telle évaluation.”

Tę myśl i te „generalne kryteria” pozostawiony nam przez niezwołaną Biennale warszawskiego, ponaobecnemu, VI Biennale i bę

Obecne, VI Biennale zdaje się obawom pesymistów, sztuka plakatu i stagnacji, ale przeciwnie, schły, ale wzbogaciły się źródła, uszczupliła się obecność plakat ekspozycje VI Biennale można główne gładzie sztuki plakatu walki i agitacji, plakat reklamacji, produktem a konsumentem, wresztego, dotyczącego kultury i zbio

Co więcej – sztuka plakatu znowy dotychczas dziedzi, zawawafiki. Mam tu na myśli plakaty „konsumpcji”, owe „postersy”, trzech nie niosą ze sobą treści politycznej, lecz stanowią rodzaj dzieł intrymna forma użytkowamniejsze, choć specyficzne pragniony jego działania.

Osobnym problemem, który on willi przed jego uczestnikami i bitat”. Przed dwoma laty takikawo było hasło „Woda – elementu uwagi zarówno uczestników Bwersalny problem ludzkości, idgiczyński problem człowieka. Hascelu zwrócenie uwagi na świat

Jedną z najpiękniejszych, elementu domu, który jest dachem nad i mo to jednk zatwazajaco dleto urgajających wszelkim kryterioruderach. Jeśli myślimy o wszludzkiej, to rozwój ten nie mo mieszkanlowego gwarantującuczestnictwa w kulturze, zdroj „Habitatu” jest więc istotnie jwołki zadań wspólnych, niezspółczesnym świecie, jedynym

Obecne, VI Międzynarodowe I w okresie, kiedy zrozumienie

pozostawiony nam przez niezwykłego Człowieka, założyciela i organizatora Biennale warszawskiego, profesora Józefa Mroszczaka. Przyswiewając one obecnemu, VI Biennale i będą przyswiewać następnym.

Obecne, VI Biennale zdaje się stanowić wyraźny dowód na to, że wbrew obawom pesymistów, sztuka plakatu nie tylko nie zdradza objawów застоju i stagnacji, ale przeciwnie znajduje się w stałym rozwoju. Nie wyschły, ale wzbogaciły się źródła inwencji artystycznej, a także nie uszczupliła się obecność plakatu w życiu społeczeństwa. Przeglądając ekspozycję VI Biennale można stwierdzić wyraźnie, że żyją wszystkie główne gałęzie sztuki plakatu — plakat polityczny jako narzędzie walki i agitacji, plakat reklamowy jako praktyczny pośrednik między produktem a konsumentem, wreszcie rozliczne formy plakatu informacyjnego, dotyczącego kultury i zbiorowych akcji społecznych.

Co więcej — sztuka plakatu zdaje się zawojowywać nowe, niedostępne jej dotychczas dziedziny, zawarowane tradycyjnie dla malarstwa i grafiki. Mam tu na myśli plakaty przeznaczone niejako do „indywidualnej konsumpcji”, owe „postersy”, które eksponowane w prywatnych wnętrzach nie niosą ze sobą treści bezpośrednio agitacyjnych lub perswazyjnych, lecz stanowią rodzaj „wyznania wiary” — światopoglądowej, politycznej, czy wreszcie estetycznej — ich konsumentów. Ta nowa, bardziej intymna forma użytkowania plakatu, otwiera przed twórczością nie mniejsze, choć specyficzne problemy artystyczne, niż dotychczasowe re-giony jego działania.

Osobnym problemem, który organizatorzy tegorocznego Biennale postawili przed jego uczestnikami jest, jak wspominałem wyżej, hasło „Habitat”. Przed dwoma laty takim specjalnym hasłem V Biennale plakatu było hasło „Woda — elementem życia”. Chodziło wówczas o zwrócenie uwagi zarówno uczestników Biennale jak i publiczności na wielki, uniwersalny problem ludzkości, jakim jest zachowanie i ochrona naturalnego środowiska człowieka. Hasło „Habitat” — korespondujące z analogicznym hasłem, podjętym w roku bieżącym przez UNESCO — ma na celu zwrócenie uwagi na światowy problem mieszkalnictwa.

Jedną z najpilniejszych, elementarnych potrzeb człowieka jest potrzeba domu, który jest dachem nad głową i własnym miejscem na ziemi. A mimo to jednak zatrwającą dużą część ludzkości mieszka w warunkach, urągających wszelkim kryteriom cywilizacji — w slumsach, lepiankach, ruderaach. Jeśli myślimy o wszechstronnym, pełnym rozwoju osobowości ludzkiej, to rozwój ten nie może się dokonać bez rozwiązania problemu mieszkaniowego gwarantującego warunki do wypoczynku po pracy, uczestnictwa w kulturze, zdrowego rozwoju przyszłych pokoleń. Hasło „Habitat” jest więc istotnie jednym z wielkich haseł jednoczących ludzi wokół zadań wspólnych, niezależnych od podziałów jakie istnieją we współczesnym świecie, jednym z powszechnych haseł ludzkości.

Obecne, VI Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie odbywa się w okresie, kiedy zrozumienie dla takich właśnie uniwersalnych haseł

héritage spirituel qui nous a été transmis par le professeur Jozef Mroszczak, fondateur et organisateur des Biennales de Varsovie, héritage qui nous éclaire aujourd'hui et ne cessera de nous éclairer dans l'avenir.

Notre VIe Biennale semble constituer un net témoignage du fait qu'en dépit des craintes formulées par les pessimistes, l'art de l'affiche, loin d'accuser des symptômes de stagnation, connaît un développement continu. Loin de les voir tarir, on a vu s'enrichir les sources de l'invention artistique et se raffermir la présence de l'affiche dans la vie sociale. L'expansion de la VIe Biennale prouve nettement que les principales branches de l'art de l'affiche sont encore bien vivantes: affiche politique en tant qu'instrument de lutte et de propagande, affiche publicitaire en tant que médium pratique entre le produit et le consommateur, enfin les nombreuses formes de l'affiche d'information concernant la culture et les actions collectives sociales. Ce qui plus est, l'art de l'affiche semble gagner de nouveaux domaines qui jusque-là lui demeuraient inaccessibles, réservés qu'ils étaient traditionnellement à la peinture et à la gravure. Nous pensons sous ce rapport aux affiches destinées en quelque sorte à la „consommation individuelle” aux fameux „posters” qui exposés dans les intérieurs privés, ne contiennent aucun thème postulatif ou persuasif, mais constituent une sorte de „profession de foi” philosophique, politique ou esthétique de leurs destinataires. Beaucoup plus intime, cette nouvelle forme d'utilisation de l'affiche ouvre devant cet art des problèmes spécifiques non moins importants que ceux qui étaient inhérents à ses champs d'activité antérieurs.

Le mot d'ordre „Habitat” constitue, comme je viens de le remarquer, un problème à part posé devant les participants de l'actuelle Biennale par les organisateurs de cette grande manifestation artistique. Il y a deux ans, la Ve Biennale de l'affiche s'était déroulée sous le mot d'ordre: „L'eau — élément de la vie”. Il s'agissait alors d'attirer l'attention des artistes et du public sur le grand problème de l'humanité qu'est la conservation et la protection de l'environnement. Correspondant à un impératif analogue lancé cette année par l'UNESCO, le mot d'ordre „Habitat” a pour but d'attirer l'attention sur le problème mondial des conditions d'habitation de l'homme.

Un des besoins élémentaires et primordiaux de l'homme est d'avoir une maison, c'est-à-dire un toit, une demeure sur terre. Et cependant, ce qui est angoissant, c'est qu'une importante partie de l'humanité habite dans des conditions qui constituent la dénégation de tout critère de civilisation, dans des bidons-villes, dans des galeas et des taudis. Quant à un plein et universel développement de la personnalité humaine, un tel développement ne peut s'accomplir sans la résolution du problème d'habitation propre à garantir les conditions requises pour le repos après le travail, pour la participation à la culture, pour le développement sain et harmonieux des générations futures. Le mot d'ordre „Habitat” est donc effectivement un des grands mots d'ordre, un des mots d'ordre universels propres à rapprocher les hommes dans la réalisation des tâches communes, tâches affranchies de toutes divisions consacrées par la civilisation contemporaine.

staje się coraz bardziej powszechne. Świadczy o tym dobitnie uchwalona w Helsinkach w lipcu 1975 roku przez Międzynarodową Konferencję Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie „Wielka Karta Pokoju”, dokument, którego pełna realizacja powinna być wspólną troską ludzi dobrej woli. Możemy z przekonaniem powiedzieć, że Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie wyrosło przed dziesięciu laty z tych dążeń i pragnień, dla których deklaracja z Helsinek stała się podsumowaniem i formalnym wyrazem.

Jeszcze raz wypadnie przypomnieć w tym miejscu słowa założyciela naszego Biennale, wypowiedziane w roku 1966:

„Współpraca międzynarodowa w zakresie przenikania się i wzajemnego oddziaływania na siebie stylów i kierunków, poza wszystkimi płynącymi z niej korzyściami „zawodowymi”, stwarza jeszcze jedną możliwość o wadze wprost nieocenionej: zbliża do siebie ludzi, narody i społeczeństwa”.

Słowa te, po dziesięciu latach nie straciły nic ze swej aktualności, lecz przeciwnie, obrośły w realną treść, na którą składa się cały dorobek pięciu poprzednich spotkań warszawskich.

K. T. TOEPLITZ

La Ve Biennale Internationale de l’Affiche de Varsovie a lieu dans une période où la compréhension des mots d’ordre de ce genre devient de plus en plus générale, comme en témoigné éloquentement la „Grande Charte de la Paix” promulguée à Helsinki, en 1975, par la Conférence Internationale de Sécurité et de Coopération en Europe, document dont la pleine réalisation devrait être le grand souci des hommes de bonne volonté. Aujourd’hui, nous pouvons affirmer avec une entière conviction que la Biennale Internationale de l’Affiche de Varsovie est issue, il y a dix ans, de toutes les aspirations et de toutes les tendances qui ont trouvé dans la déclaration d’Helsinki une expression formelle.

Nous sommes amenés ainsi à rappeler encore une fois les paroles prononcées par le fondateur de notre Biennale en 1966:

„La coopération internationale dans ce domaine, en plus de tous les bénéfices du „métier”, crée encore une possibilité inappréciable: elle rapproche les hommes, les nations, les sociétés”.

Après dix ans, ces paroles loin de perdre quoi que ce soit de leur actualité, ont vu se préciser et s’enrichir leur contenu, à la lueur des expériences accumulées au cours des cinq Expositions précédentes.

Traduit par Antoni Platkow

K. T. TOEPLITZ

- Szwajcaria — Suisse
- KATSUSHI AKIMOTO 155
- Japonia — Japon
- SALEH AL-JUMAIE 156
- Irak — Irak

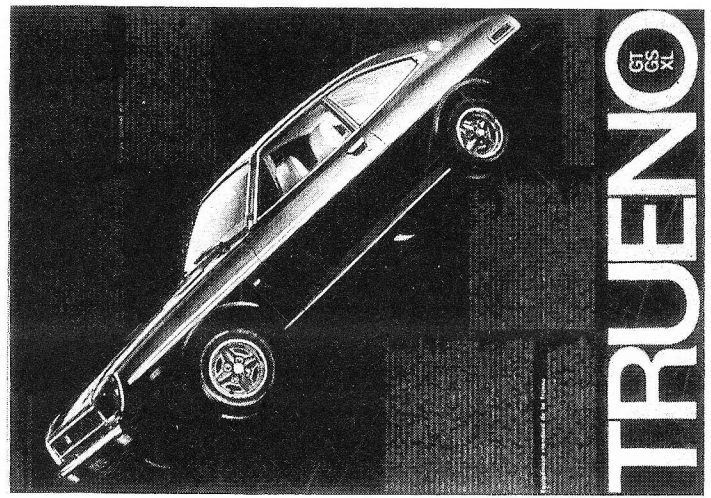

AND TH

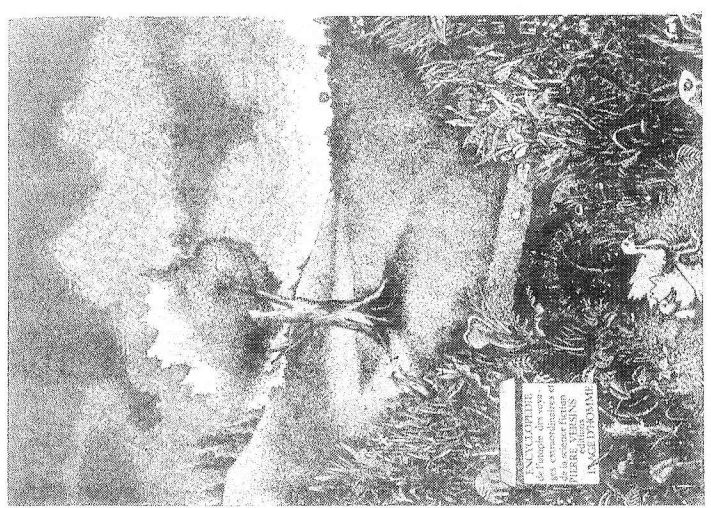

153

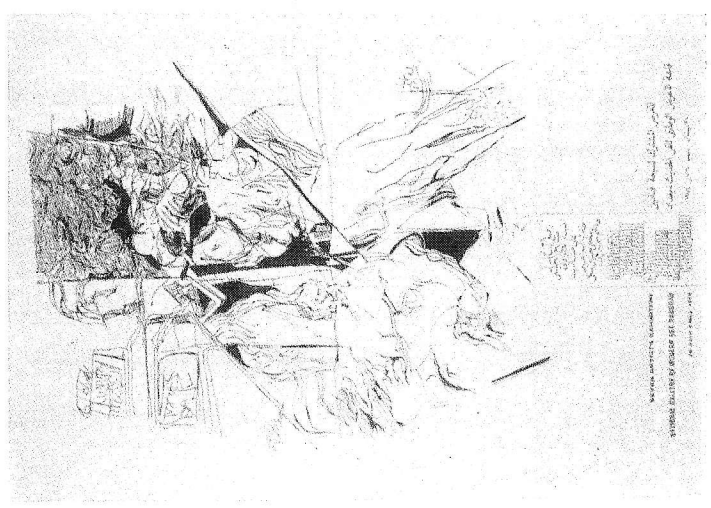
156

155

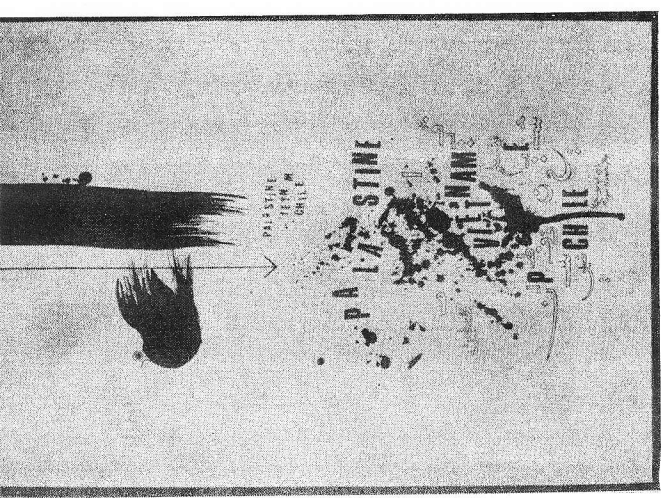

154

153

MAKOTO NAKAMURA 566 567 568
 Japonia — Japon
 RAFA NASIRI 569
 Irak — Irak
 SEPPO JUHANI NÄRÄNEN + OTSO PIETINEN (fot. B. Fehrman) 570
 Finlandia — Finlande

569

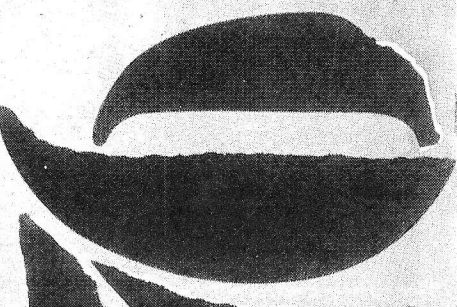

"This work we now have built up where fifty independent states can cooperate in the quest for equality."

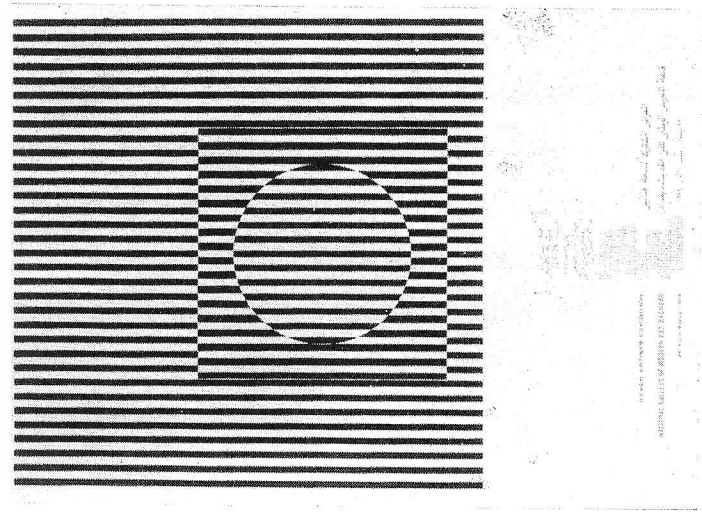
570

...ing ...
 ...activity of the 60s and 70s etched.
 ...ation, September 11 through December 1,
 6th Floor, The Museum of Modern Art.
 ...sible by a grant from Haveys Bristol Cream.

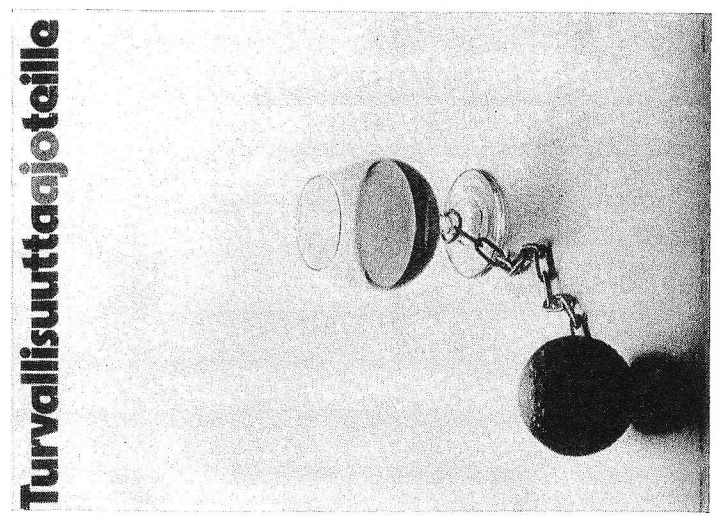
Jefferson

Irak
 CARLOS SAPOCHNIK 667
 Argentina — Argentine
 NAOYUKI SATO + SHIGETAKA SAWADA 668
 Japonia — Japon
 MATTI SAVIMAA (fot. Ilmari Kostianen) 669
 Finlandia — Finlande

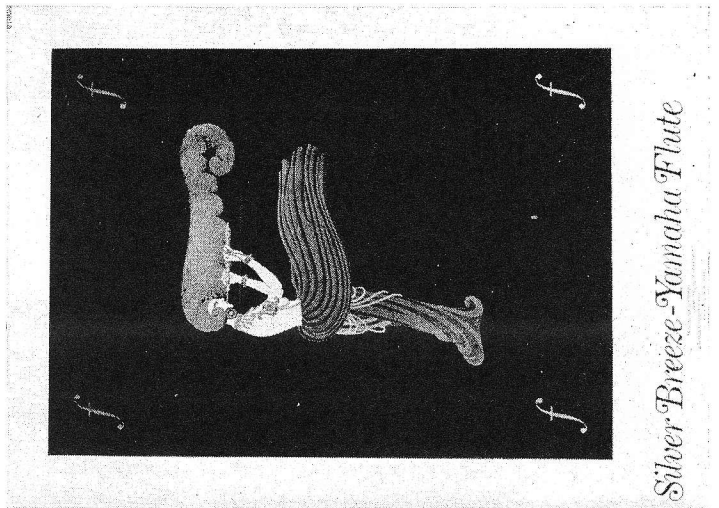

666

Turvallisuuttaajoteille

669

Silver Breeze-Yamaha Flute

668

ISSUED BY HACKNEY COUNCIL

FIREWORKS.
 Take care.

667